

Input // output

Vergoed

De overheid kan de welvaart verhogen door nieuwe medicijnen, die nauwelijks beter zijn dan de bestaande, niet te laten vergoeden door zorgverzekeraars. Dit volgt uit het theoretisch model van Boone. Aangenomen is dat consumenten de waarde van een nieuw medicijn niet kennen. Dit leidt tot overwaardering van weinig toevoegende nieuwe medicijnen en onderwaardering van medicijnen die een grote verbetering zijn. Dit prikkelt medische onderzoekers om te focussen op weinig toevoegende innovaties. Als de overheid zorgverzekeraars verbiedt om weinig

toevoegende innovaties te vergoeden, wordt vergoeding door zorgverzekeraars een signaal voor consumenten dat een nieuw medicijn van waarde is. Dit corrigeert de onderwaardering van baanbrekende medicijnen, waardoor de scheve innovatieprikkel verdwijnt. Weinig toevoegende nieuwe medicijnen kunnen altijd nog verkocht worden op de private markt, gegeven dat consumenten die uit eigen zak kunnen betalen.

Boone, J. (2013) *Does the market choose optimal health insurance coverage?* TILEC Discussion Paper, 008 en CENTER Discussion Paper, 023.

Rassenhaat

Discriminatie op basis van etniciteit vindt nog steeds plaats. Deze conclusie volgt uit een experiment in Brisbane (Australië), waarin werd onderzocht of buschauffeurs bepaalde etnische groepen liever een gunst bewijzen dan andere. Acteurs van verschillende etniciteiten stapten in een willekeurige bus zonder saldo op hun ov-chipkaart. Zij vroegen of ze toch met de bus mee mochten, ondanks hun ongeldige vervoersbewijs. Blanke en Aziatische acteurs mochten in meer dan 72 procent van de gevallen gratis mee, terwijl dit percentage voor acteurs uit India op 51 lag. Bij zwarte acteurs werd in slechts 36 procent van de gevallen met de hand over het hart gestreken. Een mogelijke verklaring hiervoor is statistische discriminatie: buschauffeurs denken op basis van feiten dat Indiërs en zwarten vaker agressief zijn. Dit heeft niets met de andere verklaring, rassenhaat, te maken. Mujcic en Frijters vinden echter bewijs dat statistische discriminatie niet de enige oorzaak kan zijn van de resultaten.

Mujcic, R. en P. Frijters (2013) *Still not allowed on the bus: it matters if you're black or white!* IZA Working Paper, 7300.

Productief

Inkomende directe buitenlandse investeringen hebben nauwelijks effect op de totale factorproductiviteit. Dit concluderen Fons-Rosen et al. uit hun empirisch onderzoek naar industriële bedrijven in 25 landen tussen 1999 en 2008. Bedrijven met hoge productiviteit blijken wel buitenlandse investeerders aan te trekken. Als wordt gecorrigeerd voor deze inverse causaliteit blijkt dat een verdubbeling van de buitenlandse investeringen in ontwikkelde landen leidt tot een toename van de totale factorproductiviteit met 0,01 procent. In ontwikkelingslanden leidt een verdubbeling van de investeringen zelfs tot een afname van de productiviteit met 0,01 procent.

Fons-Rosen, C. et al. (2013) *Quantifying productivity gains from foreign investment.* Tinbergen Institute Discussion Paper, 058.

Inkomstenbelasting

Een inkomstenbelasting kan in sommige gevallen de welvaart bevorderen, ook al verstoort het de arbeidsmarkt. Dit concluderen Jacobs en Yang op basis van een theoretisch model. Aangenomen is dat mensen niet ongelimiteerd geld kunnen lenen van banken. Dit veroorzaakt een verlies in welvaart, omdat mensen hun consumptie niet gelijkmatig kunnen verdelen over hun leven en met name arme jongeren het zich niet kunnen veroorloven om te gaan studeren. Een inkomstenbelasting kan deze problemen verhelpen. Jongeren krijgen dan via de overheid geld van de werkende bevolking, zodat zij kunnen studeren en meer kunnen consumeren op jonge leeftijd. Later betalen zij dit weer terug via de inkomstenbelasting. Met behulp van data uit verschillende bronnen schatten de auteurs dat het optimale inkomstenbelastingtarief van een gemiddeld land rond de 25 procent ligt. Als de maatschappij ook waarde hecht aan het verkleinen van de kloof tussen arm en rijk, is dit tarief nog hoger.

Jacobs, B. en H. Yang (2013) *Second-best income taxation with endogenous human capital and borrowing constraints.* CESifo Working Paper, 4155.

EICIE 2013(kw1)

De Econometric Institute Current Indicator of the Economy (EICIE) voorspelt de stand van de economie. De economie wordt gemeten door het bnp tegen marktprijzen. Het onderliggende model correleert het bnp met het aantal werkenden bij Randstad. De EICIE

-0,5%
(-1,7 procentpunt)

geeft de toe- of afname aan ten opzichte van hetzelfde kwartaal een jaar eerder. Het getal tussen haakjes geeft het verschil aan met de gemiddelde EICIE van de laatste elf kwartalen.

De EICIE wordt samengesteld door Philip Hans Franses en Bert de Groot (Erasmus Universiteit Rotterdam).

Parkeren

Bewoners van een winkelgebied krijgen vrijwel overal in Nederland tegen een kleine vergoeding een parkeervergunning van de gemeente. Doordat bewoners parkeerplekken in het winkelgebied bezet houden, stijgen de parkeerkosten voor winkelende mensen, zo blijkt uit het econometrisch onderzoek van Van Ommeren *et al.* Zij schatten op basis van data over 307 grote Nederlandse winkelgebieden in 2007 dat het geven van parkeervergunningen aan bewoners de maatschappij jaarlijks 300 miljoen euro kost. Een manier om dit verlies te beperken is om bewoners in staat te stellen hun vergunning te verkopen, omdat de parkeerplek dan naar diegene zal gaan die er het meest baat bij heeft.

Ommeren, J. van, J. de Groot en G. Mingardo (2013) Residential parking permits and parking supply. *Tinbergen Institute Discussion Paper*, 059.

Kleuters

De cognitieve ontwikkeling van kleuters is mogelijk optimaal als hun moeders fulltime werken. Deze conclusie volgt uit empirisch onderzoek van Kühn-Nelen *et al.* naar Limburgse kleuters in de periode 2007–2009. De kleuters deden op school een taaltoets en een sorteertoets, beide door Cito geaccrediteerd. De werkstatus van de moeder beïnvloedt de resultaten van de taaltoets niet, maar kleuters van vaak werkende moeders blijken de sorteertoets wel beter te maken. Een verklaring hiervoor kan zijn dat werkende moeders door hun extra inkomen een betere leeromgeving kunnen creëren. In Nederland werken de meeste moeders parttime. Dit verandert niet zodra hun kinderen de basisschoolleeftijd bereiken. Dit onderzoek wijst erop dat dit een ongewenste situatie kan zijn.

Kühn-Nelen, A., A. de Grip en D. Fouarge (2013) The relation between maternal work hours and cognitive outcomes of young school-aged children. *ROA Research Memorandum*, 007.

Eigenbelang

De Europese Unie besteedt haar budget voor ontwikkelingshulp voornamelijk op grond van eigenbelang. Dit blijkt uit het dataonderzoek van Hout. Zo gaat veel geld naar dichtbijgelegen landen, om illegale immigratie in te perken. Het eigenbelang is echter niet de enige overweging. Armere ontwikkelingslanden blijken namelijk meer geld te ontvangen. Gedurende de onderzochte periode, 2007–2013, is er door de Europese Unie meer dan 50 miljard euro aan ontwikkelingshulp verdeeld.

Hout, W. (2013) *Governance beyond the European consensus on development: what drives EU aid selectivity?* Den Haag: International Institute of Social Studies.

Ouderen

Omdat de overheid heeft besloten dat ouderen minder snel naar een zorginstelling moeten verhuizen, zullen zij voor zichzelf een passende woonsituatie moeten creëren. Uit onderzoek van De Groot *et al.* blijkt echter dat ouderen weinig bereid zijn om te verhuizen naar een beter geschikte woning. Een andere optie is het aanpassen van de huidige woning. Aangezien steeds meer ouderen een koophuis hebben, ligt de verantwoordelijkheid om deze aan-

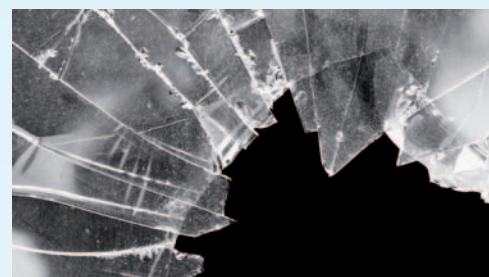

passingen in gang te zetten steeds vaker bij de ouderen zelf. Maar zij blijken nauwelijks bereid om te investeren in hun woning.

Groot, C. de, F. van Dam en F. Daalhuizen (2013) *Vergrijzing en woningmarkt*. Den Haag: Planbureau voor de Leefomgeving.

Ontsporen

Sinds 2009 kunnen Rotterdamse schoolverlaters met complexe problemen worden verwezen naar de zogenaamde wijkschool. Daar krijgen zij intensieve begeleiding om uiteindelijk weer terug naar school te gaan of door te stromen naar de arbeidsmarkt. Het econometrisch onderzoek van Van Elk *et al.* toont echter aan dat de wijkschool hierin niet beter slaagt dan een regulier re-integratietraject. Daarnaast zijn jongeren die de wijkschool doorliepen vaker betrokken bij criminaliteit dan jongeren die het reguliere traject volgden. Dit blijkt te komen doordat de wijkschool probleemjongeren bij elkaar zet, waardoor zij elkaar aansporen te ontsporen.

Elk, R. van, M. van den Steeg en D. Webbink (2013) The effects of a special program for multi-problem school dropouts on educational enrolment, employment and criminal behaviour; evidence from a field experiment. *CPB Discussion Paper*, 241.

Afgerond

Bedrijven lenen soms bij een syndicaat, een groep banken die samen een lening financieren. Kleimeier en Chaudhry onderzoeken deze syndicaatsleningen empirisch aan de hand van data uit de Verenigde Staten in de periode 1988–2010. Het blijkt dat de rente op syndicaatsleningen vaak wordt afgerond naar een veelvoud van 25 basispunten. Het afronden gebeurt vaker als de bank onzekerder is over de kredietwaardigheid van de lener. De auteurs verklaren dat onderhandelingen over de rente lang kunnen duren als de kredietwaardigheid van de lener onzeker is. Om dit proces te versnellen, beperken de partijen hun onderhandelingen tot afgeronde rentepercentages. Omdat de rente meestal naar boven wordt afgerond, is accurate informatie over de lener nodig om krediet niet onnodig duur te maken.

Kleimeier, S. en S. Chaudhry (2013) Negotiation and the clustering of corporate loan spreads. *METEOR Research Memorandum*, 012.

Mantelzorg

Ruim anderhalf miljoen Nederlanders zijn mantelzorger. De tijd die deze mensen besteden aan mantelzorg verschilt per leeftijdscategorie. Nog niet pensioenge-rechtigde mantelzorgers besteden 8 tot 11 uur per week aan de zorg voor hulpbehoevende bekenden, terwijl hun

1,5

miljoen mantelzorgers

collega's van boven de 85 jaar daaraan gemiddeld 24 uur per week kwijt zijn. Het komt echter niet vaak voor dat een 85-plusser dient als mantelzorger.

CBS (2013) 220 duizend Nederlanders voelen zich zwaar belast door mantelzorg. *Persbericht*, 22 april.